Lietas Nr. C33441224

Lietvedības Nr. C-1207-25/6

ECLI:LV:RIRT:2025:1120.C33441224.3.S

Rīgas rajona tiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2025.gada 20.novembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Renāte Vernuša

tiesas sēžu sekretāre Annija Brahmane,

piedaloties prasītājas pārstāvim /Persona B/ un atbildētājam /Persona A/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /Nosaukums A/ prasībā pret /Persona A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītājas /Nosaukums A/ pārstāve /Nosaukums B/ 2024.gada 2.jūlijā cēlusi Rīgas rajona tiesā prasību pret atbildētāju /Persona A/, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1402., 1425., 1587., 1756., 1757., 1759., 1763., 1793., 1797., 1798., 1801., 1805., 1934., 1943.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai pamatparādu 5393,70*euro*, procentus par aizdevuma izmantošanu 496,36 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus 826,43 *euro*, parāda atgūšanas izdevumus 7 *euro* un tiesāšanās izdevumus. Atzīt prasītājas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6 procentus gadā no galvenā parāda.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

[1.1] Starp /Nosaukums C/ (šobrīd /Nosaukums D/), un atbildētāju /Persona A/ 2020.gada 21.decembrī noslēgts aizdevuma līgums nr/Numurs C/. Atbildētājs, verificējoties ar internetbankas starpniecību, aizdevēja tīmekļa vietnē piekritis līguma nosacījumiem. Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējiem noteikumiem atbildētājs ir savlaicīgi izlasījis aizdevuma līgumu pirms tas kļuvis viņam saistošs, izprot tā saturu un piekrīt tajā izklāstītajiem nosacījumiem,

Saskaņā ar līguma nosacījumiem aizdevējs izsniedzis atbildētājam aizdevumu 5400,00 *euro*, ko apliecina prasības pieteikumam pievienotais maksājuma uzdevums.

[1.2] Līguma darbības laikā atbildētājs veicis maksājumus 173 *euro* apmērā, taču nav veicis maksājumus līgumā noteiktā kārtībā un apmērā.

[1.3] /Nosaukums C/ (šobrīd /Nosaukums D/) cedēja atbildētāja parādsaistību prasījuma tiesības ar visām blakusprasībām un prasījumu apliecinošiem dokumentiem.

Atbildētājs nav izpildījis aizdevuma līguma nosacījumus, neatmaksātā aizdevuma summa uz cesijas brīdi sastādīja 5393,70 *euro*.

Prasītājs izsūtījis atbildētājam paziņojumu par prasījuma tiesību pret atbildētāju cedēšanu prasītājam un līguma pārtraukšanu, kas uzskatāms par paziņojumu par prasījuma tiesību cesiju saskaņā ar Civillikuma 1804.pantu un paziņojumu par parādsaistībām un līguma izbeigšanu.

Kreditēšanas līgums tika izbeigts saskaņā ar līguma noteikumu 8.2.7. punktu, jo atbildētājs pārkāpa līguma nosacījumus un pielaida maksājumu kavējumu vairāk kā divus termiņus pēc kārtas.

[1.4] Saskaņā ar līguma nr. /Numurs C/ nosacījumiem prasītājai ir tiesisks pamats piedzīt no atbildētāja nolīgtos procentus par kredītlīdzekļu izmantošanu, kas aprēķināti saskaņā ar maksājuma grafiku par laiku no 2021.gada 30.jūlija līdz 2021.gada 30.novembrim - 663,43 *euro*. Aizdevējs cedējot atbildētāja parādu prasītājam ir samazinājis procentu par aizdevuma izmantošanu parādu līdz 496,36 *euro*.

[1.5] Saskaņā ar Civillikuma 1756.panta nosacījumiem prasītājam ir tiesisks pamats piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2021.gada 30.novembra līdz 2024.gada 20.jūnijam 826,43 *euro*.

[2] Paskaidrojumos atbildētājs norādījis, ka prasību neatzīst, neuzskata, ka starp aizdevēju un viņu ir noslēgts tiesisks darījums. Norāda, ka aizdevēja nav ievērojusi un ir pārkāpusi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk arī PTAL) 8.pantu par patērētāju kreditēšanu ceturtās daļas 1.,4. apakšpunktu.

/Nosaukums C/ nav veikusi nepieciešamās darbības, lai izvērtētu atbildētāja kā patērētāja spēju atmaksāt kredītu. Savukārt PTAL 8.panta, ceturtās daļas, 5.apakšpunkts nosaka: "Ja kredīta devējs piešķir kredītu patērētājam, neizvērtējot patērētāja spēju atmaksāt kredītu, tad kredīta devējs nav tiesīgs prasīt, lai patērētājs par kreditēšanas līgumā piešķirtās naudas lietošanas atvēlējumu maksātu vairāk par likumiskajiem procentiem, un piemērot patērētājam saistību pastiprinājuma līdzekļus vai kompensāciju". Balstoties uz PTAL 8.panta, ceturtās daļas, 6.apakšpunktu, "Prasībās par naudas piedziņu, kurās pieteikumu iesniedzis kredīta devējs, patērētājam ir tiesības lūgt tiesu samazināt kreditēšanas līguma procentu maksājumu atbilstoši šā panta 4^{5}.daļai. Strīda gadījumā uzskatāms, ka kredīta devējs nav izpildījis šā panta 4^{1}., $4^{2.}$ un 4^{4}.daļā noteikto pienākumu izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu, ja vien kredīta devējs nepierāda pretējo", lūdzu izvērtēt kreditora pārkāpumus, pieprasīt kreditoram paskaidrojumus un prasījuma summai noteikt neatbilstību normatīvajiem aktiem.

Norāda, ka verificējoties ar internetbankas starpniecību atbildētājam nebija iespēja iepazīties ar visiem līguma nosacījumiem. Prasītāja pievienotā izziņa Nr. /Numurs D/, ko izsniegusi /Nosaukums D/ ir vērtējama kritiski, jo tā nesatur pierādāmu faktam un tās patiesumu atbildētājs pilnībā apšauba. Tāpat nav saņēmis aizdevuma līgumu patstāvīgā datu nesēja formātā, kā arī atbildētājam netika pienācīgi izskaidroti aizdevuma līguma nosacījumi, tostarp sekas, neizpildot atmaksas saistības, kas ļautu izvērtēt, vai aizdevuma līgums ir atbilstošs atbildētāja vajadzībām.

Ņemot vērā, ka līguma noteikumi nav bijuši savstarpēji apspriesti, ar tā noteikumiem atbildētājs nav ticis iepazīstināts, bet ticis maldināts ar viltus, balstoties uz Civillikuma 1402., 1404., 1431., 1440., 1441., 1459., 1473.pantu, darījums atzīstams par prettiesisku un lieta izbeidzama.

[3] Atsauksmē prasītāja norādījusi šādus argumentus.

[3.1] Atbilstoši Patērētāju aizsardzības centra vadlīnijām kredīta devējs nosaka pieļaujamo kredīta maksājumu apmēru mēnesī. DSTI (*debt service to income ratio*) tabulā dots ieteicamais pieļaujamā kredīta maksājuma apmēra aprēķins, nosakot maksimāli pieļaujamās robežas patērētāja ikmēneša kopējo kredītmaksājumu apmēra attiecībai pret viņa vidējiem neto ienākumiem mēnesī.

Aizdevējs izvērtējis atbildētāja spēju atmaksāt aizdevumu. Balstoties uz Kredītinformācijas biroja un VID datiem, atbildētāja ienākumi laikā no 2020.gada 1.septembra līdz 2020.gada 30.novembrim vidēji bija 1370,00 *euro* bruto, kas neto algā ir aptuveni 975 *euro*. Uz aizdevuma izsniegšanas brīdi, balsoties uz kredītinformācijas biroja datiem klientam, bijis viens aktīvs aizdevums ar ikmēneša maksājumu 9,33 *euro* mēnesī. Piemērojot DSTI koeficientu 0,3

klienta brīvie līdzekļi kredītmaksājumu segšanai uz aizdevuma izsniegšanas brīdi bijuši 292,5-9,33=283 *euro* savukārt līgumā noteiktais ikmēneša maksājums bijis 202,91 *euro*.

Līdz ar ko ir nepamatots atbildētāja apgalvojums par to, ka pirms aizdevuma izsniegšanas aizdevējs nav izvērtējis atbildētāja spēju atmaksāt aizdevumu.

[3.2] Patiesībai neatbilst atbildētāja apgalvojumi par to, ka viņš nav iepazīstināts ar līgumu un līguma noteikumiem.

Atbildētājs reģistrējoties aizdevēja tīmekļa vietnē /Tīmekļvietne A/, izmantoja elektronisko identifikāciju (internetbanku).

Līguma vispārīgo noteikumu 3.4. punkts noteic, ka, veicot reģistrēšanos, lietojot identitāti apliecinošus līdzekļus un piekrītot līguma nosacījumiem, tiek noslēgts distances līgums, kuram ir tāds pats spēks kā rakstiski noslēgtam darījumam, un tam ir tādas pašas tiesiskās sekas kā drukātam un parakstītam dokumentam.

Tāpat līguma vispārīgajos noteikumos ir detalizēti aprakstīts līguma noslēgšanas un aizdevuma saņemšanas process, proti: apstiprinot reģistrāciju, aizņēmējs iesniedz pieteikumu aizdevuma saņemšanai, savukārt aizdevējs sniedz aizņēmējam Eiropas patēriņa kredīta standartinformāciju, tostarp informē aizņēmēju par GPL. Iesniedzot pieteikumu, aizņēmējs apstiprina savas sniegtās informācijas pareizību un apliecina, ka piekrīt līguma noteikumiem.

[4] Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis uzturēja prasību uz tajā un atsauksmē sniegtajiem argumentiem.

Atbildētājs tiesas sēdē prasību neatzina, uzturēja paskaidrojumos norādītos argumentus. Atzina, ka ir saņēmis aizdevumu, taču neuzskata, ka pušu starpā būtu noticis aizdevums. Aizdevējs nav izvērtējis viņa iespējas atmaksāt aizdevumu, nav pienācīgi izskaidrotas sekas, ja netiek veikti maksājumi.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[6] Jebkuras lietas izskatīšanā svarīgs ir rezultāts – taisnīgs spriedums. (..) tiesas pienākums, izšķirot jebkuru strīdu, ir vispusīgi izvērtēt, vai pušu norādītie apstākļi, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, guvuši apstiprinājumu, un kādas juridiskās sekas piemērojamais materiālo tiesību normas sastāvs saista ar lietas izskatīšanas gaitā noskaidrotiem faktiem (sk. *Senāta 2022. gada 3. oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-197/2022 (ECLI:LV:AT:2022:1003.C73397019.9.S) 8. punktu*).

Civiltiesiskajā strīdā pusēm ir pretējas intereses un viedokļi un katra puse cenšas pārliecināt tiesu par noteiktu tiesisko attiecību un juridiski nozīmīgu faktu esamību vai neesamību. To var panākt ar pierādījumiem un pierādīšanu (sk. *A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna redakcijā, Rīga, Tiesu nama aģentūra, 2003, 62.lpp.*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 92.pantu pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.

Attiecīgi Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Augstākās tiesas Senāts norādījis, ka civilprocesā atbildētājs savas procesuālās darbības vienmēr veic, aizstāvoties pret celto prasību, un, lai to darītu, prasītājam vispirms sava prasība rūpīgi jāpamato (sk. *Senāta 2015.gada 30.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-176/2015*).

No lietas materiāliem izriet, ka, pamatojoties uz atbildētāja iesniegto kredīta pieprasījumu, noslēgto aizdevuma līgumu starp /Nosaukums C/ un /Persona A/, 2020.gada 21.decembrī atbildētājam izsniegts aizdevums 5400*euro*, pārskaitot to uz atbildētāja norādīto bankas kontu.

Atbildētājs tiesas sēdē nenoliedza, ka aizdevumu ir saņēmis, taču iebilst, ka starp aizdevēju un viņu būtu noslēgts tiesisks darījums, jo:

- aizdevējs pirms aizdevuma izsniegšanas nav izvērtējis atbildētāja spēju atmaksāt aizdevumu;
- atbildētājam pirms līguma noslēgšanas nav bijusi iespēja iepazīties ar visiem līguma nosacījumiem, pienācīgi nav izskaidroti aizdevuma līguma nosacījumi, tostarp sekas, neizpildot atmaksas saistības, kas ļautu

izvērtēt, vai aizdevums ir atbilstošs viņa vajadzībām;

- aizdevuma līguma noteikumi nav bijuši savstarpēji apspriesti.

Atbildētājs nenoliedz, ka visu saņemto aizdevuma summu nav atmaksājis, sākotnējam aizdevējam līguma darbības laikā ir samaksājis 173 *euro*.

[7] Civillikuma 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Līgums, ar ko viena puse apsola aizdevumu dot, bet otra to pieņemt, ir spēkā tikai no tā laika, kad līdzēji vienojas savā starpā par aizdodamā daudzuma apmēru. Ja apsolītājs pēc tam atteicas izpildīt, tad viņam jāatlīdzina otrai pusei visi zaudējumi (Civillikuma 1935.pants).

Civillikuma 1401. pants nosaka, ka saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai – parādniekam – jāizdara par labu otrai – kreditoram – zināma darbība, kam ir mantiska vērtība.

Juridiskajā literatūrā, skaidrojot aizdevuma līguma saturu un aizdevuma atmaksu, atzīts, ka aizdevuma līgums kā jau reāllīgums ir vienpusējs līgums. Tātad tas nerada saistību nodot naudu vai atvietojamu lietu. Aizdevuma objekts (nauda vai atvietojamas lietas) tiek nodots jau līguma slēgšanas gaitā. Tāpēc līguma saturu veido pienākums atdot aizdevumu. Termiņš nav obligāts, bet vēlams. Tādējādi saistības priekšmets Civillikuma 1401. panta izpratnē ir aizdotās naudas summas vai attiecīgu atvietojamu lietu atdošana (sk. *Torgāns K. Saistību tiesības. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 313. lpp*.).

Viena no pierādījumu novērtēšanas pamatprasībām ir pierādījumu vērtēšana to kopumā, pārbaudot savstarpējās sakarības – tas nav iespējams, vērtējot pierādījumus atrauti vienu no otra. Šajā sakarā tiesību doktrīnā teikts – lai noskaidrotu lietas patiesos apstākļus, fakti ir jāvērtē to kopumā, nevis izolēti. Atsevišķu faktu atlase un to kļūdaina interpretācija neļauj atklāt patiesību. Atsevišķi fakti, izrauti no kopsakarības, zaudē pierādījuma spēku (sk. *Līcis A. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003., 80.– 83.lpp.*).

Civillikuma 1473., 1474.pants noteic, ka tiesiska darījuma forma atkarājas no lietas dalībnieku ieskata, izņemot likumā tieši norādītus gadījumus. Darījuma dalībnieki var noslēgt to notariālā vai Bāriņtiesu likumā paredzētā vai privātā kārtībā, apmierināties ar mutisku vienošanos vai sastādīt rakstisku aktu, slēgt darījumu liecinieku klātbūtnē vai bez tiem, kā arī darīt to atklātībai zināmu vai ne. Šis noteikums neattiecas uz tiem gadījumiem, kuros likums prasa noteiktu darījuma noslēgšanas kārtību.

Aizdevuma līgums ir reāllīgums. Līguma noslēgšanas būtiska sastāvdaļa ir naudas vai atvietojamas lietas nodošana īpašumā.

No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr. 12723395 izriet, ka /Nosaukums G/ 2020.gada 21.decembrī ir pārskaitījusi atbildētājam /Persona A/ 5400*euro*, maksājuma mērķī norādot "/Numurs E/ /Numurs C/".

Atbildētājs nav noliedzis, ka attiecīgajam aizdevējam ir iesniedzis pieprasījumu piešķirt aizdevumu, naudas līdzekļi ir viņam pārskaitīti un viņš tos aizdevējam nav atskaitījis atpakaļ kā nepamatoti iemaksātus.

Līdz ar to tiesa par nepamatotu atzīst atbildētāja argumentu, ka aizdevēja un atbildētāja starpā nav noticis tiesisks darījums.

Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds daudzums, kādu viņš saņēmis.

Līdz ar to atzīstams, ka atbildētājam ir pienākums atdot naudas summu pamatparāda apmērā. Tā kā no atbildētāja veiktajiem maksājumiem aizdevuma atmaksai 6,30 *euro* ieskaitīti pamatsummas dzēšanai, no atbildētāja prasītājas labā piedzenama neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 5393,70 *euro*.

[8] Civillikuma 1801.pantā noteikts, ka cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina.

Pamatojoties uz 2019.gada 14.augustā noslēgto cesijas līgumu Nr. /Numurs F/, /Nosaukums C/ savas prasījuma tiesības, kas izriet no 2020.gada 21.decembra aizdevuma līguma Nr. /Numurs C/, cedēja /Nosaukums E/, kas atbilstoši cesijas līguma parādu sarakstam ieguva prasījuma tiesības pret /Persona A/ galvenā parāda 5393,70*euro* un procentu par aizdevuma izmantošanu 496,36 *euro* apmērā.

Prasītājas pārstāve /Nosaukums B/ 2021.gada 30.novembrī ir sagatavojusi un nosūtījusi atbildētājam paziņojumu par līguma pārtraukšanu un parādsaistību atmaksu, kā arī paziņojumu par cesiju, ko atbildētājs nav apstrīdējis.

Tiesa secina, ka prasījuma tiesības, kas /Nosaukums C/ bija pret atbildētāju, ir cedētas prasītājai un viņai ir prasījuma tiesības pret atbildētāju atbilstoši Civillikuma 1805.pantam.

[9] Lietā nav strīda par to, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta izpratnē atbildētājs atzīstams par patērētāju, bet sākotnējais aizdevējs – par pakalpojuma sniedzēju. Respektīvi, tiesai, izskatot lietu, ir saistošas patērētāju tiesību aizsardzības reglamentējošās tiesību normas, tajā skaitā Patērētāju tiesību aizsardzības likums.

Atbilstoši minētā likuma 6.panta vienpadsmitajai daļai, tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Šīs normas formulējums ļauj secināt, ka likums noteic tiesai pienākumu izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumu atbilstību labticīguma prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa, neatkarīgi no tā, vai patērētājs cēlis kādus konkrētus iebildumus (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2013.gada 12.marta spriedumu lietā Nr. SKC- 108/2013 (C39122208)), 2015.gada 20.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-19/2015 (C28280410)), 2016.gada 30.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-459/2016 (C33417911)), 2017.gada 31.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-99/2017(C12172813), 2017.gada 30.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-313/2017 (C33310612)).*

Lietā ir strīds par to, vai aizdevējs pirms aizdevuma piešķiršanas ir izvērtējis atbildētāja kredītspēju.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta $4.^1$ daļu (gan aizdevuma izsniegšanas brīdī, gan arī šobrīd) pirms patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanas kredīta devējs izvērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu, pamatojoties uz pietiekamu informāciju, kas saņemta no patērētāja, un, ja nepieciešams, uz ziņām no atbilstoši normatīvajiem aktiem personas datu apstrādei izveidotām datubāzēm par personas ienākumiem un maksājumu saistību izpildi, kuras iegūtas normatīvajos aktos par fizisko personu datu aizsardzību un piekļuvi datu bāzēm noteiktajā kārtībā.

Līdz ar to aizdevējam ir ne tikai formāls, bet arī būtisks pienākums rūpīgi izvērtēt no patērētāja iegūto informāciju, lai pārliecinātos par tās ticamību un atbilstību faktiskajai situācijai. Tas nozīmē, ka aizdevējam ir jāanalizē patērētāja sniegtie dati par ienākumiem, izdevumiem, esošajām saistībām un citiem finanšu apstākļiem. Savukārt patērētāja sniegtās informācijas patiesuma pārbaude nav aizdevēja automātisks pienākums katrā gadījumā, bet tā kļūst obligāta situācijās, kad pastāv objektīvi apstākļi, kas rada šaubas par datu patiesumu – piemēram, ja sniegtā informācija ir pretrunīga vai nepilnīga.

Kā atzīts tiesu praksē maksātspējas izvērtēšanas galvenais mērķis ir nodrošināt, lai kreditēšanas līgumi tiktu slēgti tikai ar tiem patērētājiem, kuri ar lielu varbūtību spēs pildīt uzņemtās saistības, tādējādi aizsargājot patērētāju no pārmērīgas finansiālās slodzes un veicinot atbildīgas kreditēšanas principu ievērošanu (sk. *Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2025.gada 13.novembra spriedumu lietā Nr. C770917424, CA-1059/25 (ECLI:LV:RAT:2025:1113.C770917424.11.S)*).

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta $4.^5$ daļa noteic, ka, ja kredīta devējs piešķir kredītu patērētājam, neizvērtējot patērētāja spēju atmaksāt kredītu, tad kredīta devējs nav tiesīgs prasīt, lai patērētājs par kreditēšanas līgumā piešķirtās naudas lietošanas atvēlējumu maksātu vairāk par likumiskajiem procentiem, un piemērot patērētājam saistību pastiprinājuma līdzekļus vai kompensāciju, kas saistīti ar maksājumu kavējumu, ja kavējuma iemesls ir kredīta piešķiršanas brīdī neatbilstoši šā panta prasībām novērtēta patērētāja spēja atmaksāt kredītu. Šajā daļā minētais neatbrīvo patērētāju no pienākuma atmaksāt atlikušo kredīta kopējo summu saskaņā ar kreditēšanas līgumu. Savukārt, minētā panta $4.^6$ daļā noteikts, ka prasībās par naudas piedziņu, kurās pieteikumu iesniedzis kredīta devējs, patērētājam ir tiesības lūgt tiesu samazināt kreditēšanas līguma procentu maksājumu atbilstoši šā panta $4.^5$ daļai. Strīda gadījumā uzskatāms, ka kredīta devējs nav izpildījis šā panta $4.^1$, $4.^2$ un $4.^4$ daļā noteikto pienākumu izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu, ja vien kredīta devējs nepierāda pretējo.

/Nosaukums D/ (iepriekš /Nosaukums C/) 2024.gada 6.jūnijā izziņā apliecinājusi, ka atbildētājs /Persona A/, piesakoties /Nosaukums D/ aizdevumam ar kodu /Numurs C/, verificējies, izmantojot internetbankas pieejas starpniecību, tādā veidā apliecinot, ka ir iepazinies ar aizdevuma līguma noteikumiem un tiem piekrīt.

Attiecībā uz kredītspējas izvērtējumu aizdevējs sniedzis informāciju prasītājai, ka kredītspēja izvērtēta, pamatojoties uz Kredītinformācijas biroja un VID datiem par atbildētāja ienākumiem laikā no 2020.gada 1.septembra līdz 30.novembrim un kredītinformācijas biroja DSTI koeficientu par klienta brīvajiem līdzekļiem kredītmaksājumu segšanai.

Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par to, kādu informāciju par savu kredītspēju, piesakoties aizdevumam, ir sniedzis atbildētājs, taču no Kredītu informācijas biroja sniegtās informācijas, uz ko atsaucies aizdevuma devējs, izriet, ka atbildētajam ienākumi 2020.gadā bijuši tikai no 2020.gada 1.septembra un viens aktuāls kredītlīgums. Kredītreitinga novērtējumā norādīta maksimālā mēneša maksājuma apmērs -27,57 *euro* un kredītreitinga novērtējuma mēneša maksājuma apmērs- 9,33 *euro*. Līdz ar to pieejamais kredītsaistību ikmēneša maksājums norādīts 18,23 *euro*. Kredītu informācijas biroja sniegtā informācija liecina, ka atbildētājam no 2016.gada bijuši noslēgti vairāki aizdevuma līgumi.

Līdz ar to tiesa par nepamatotu atzīst prasītāja norādīto, ka klienta brīvie līdzekļi kredītmaksājumu segšanai aizdevuma izsniegšanas brīdī bija 292,5-9,33=283 *euro,* savukārt līgumā noteiktais ikmēneša maksājums bija 202,91 *euro*.

Atbilstoši Kredītu informācijas biroja kredītreitinga informācijai atbildētāja neto mēneša ieņēmumi norādīti 275,69 *euro,* maksimālā kredītsaistību ikmēneša maksājumu attiecība pret ienākumiem – 10 % jeb 27,57 *euro* un ņemot vērā aktuālā kredīta ikmēneša maksājumu 9,33 *euro,* pieejamais kredītsaistību ikmēneša maksājums norādīts 18,23 *euro,* kas ir vairākas reizes mazāks, nekā ar aizdevēju noslēgtā līguma ikmēneša maksājums.

Citus pierādījumus, kas liecinātu par kredītspējas izvērtēšanu prasītāja nav iesniegusi, līdz ar to tiesa atzīst, ka aizdevējas veiktais kredītspējas izvērtējums neatbilst uz aizdevuma izsniegšanas brīdi esošajai aktuālajai informācijai. Tādējādi tiesai ir pamats atzīt, ka izskatāmās lietas ietvaros atbildētāja maksātspējas izvērtēšanas pienākumu aizdevējs nav izpildījis korekti atbilstoši faktiskajai situācijai un prasītāja nav pierādījusi. Ievērojot minēto, prasībā norādītie līgumiskie procenti ir aizstājami ar likumiskajiem procentiem.

Tiesa aprēķinu par parādu vērtē pēc tām parāda summām un aprēķinu periodiem, kas ietverti prasībā un atzīst, ka, aizstājot līgumiskos procentus ar likumiskajiem procentiem (6% gadā) no pamatparāda (5393,70 *euro*) par laiku no 2021.gada 30.jūlija līdz 2021.gada 30.novembrim (123 dienām), ir nosakāma kopējā likumisko procentu summa 109,05 *euro* (5393,70 x 6%/365x123), kas piedzenama no atbildētāja prasītāja labā.

[10] Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (Civillikuma 844.pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti, vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu (Civillikuma 1946.pants). Saskaņā ar Civillikuma 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katra parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Atbilstoši Civillikuma 1765.panta pirmajai daļai procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Prasībā lūgts piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2021.gada 30.novembra līdz 2024.gada 20.jūnijam.

Lietā konstatēts, ka prasītājs nosūtījis atbildētājam paziņojumu par nepieciešamību samaksāt parādu 2021.gada 30.novembrī.

Atbildējās nenoliedz, ka aizdevumu nav atmaksājis. Tiesa jau iepriekš atzinusi, ka atbildētājam bija pienākums atmaksāt aizdevuma pamatsummu, turklāt aizdevums atbilstoši aizdevuma līguma speciālajos noteikumos norādītajam bija atmaksājams katru mēnesi noteiktas naudas summas apmērā.

Tā kā atbildētājs nav atmaksājis aizdevumu arī pēc prasītājas atkāpšanās no līguma 2021.gada 30.novembrī, atbildētājam ir pienākums maksāt prasītājai likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2021.gada 1.decembra

līdz 2024.gada 20.jūnijam (932 dienas), kas aprēķināmi no pamatparāda summas pēc aprēķina 5393,70 *euro* x 6%/365x932=826,34 *euro*.

[11] Atbildētājs, iebilstot prasībai, norādījis, ka līguma noteikumi nav bijuši apspriesti, viņš nav iepazīstināts ar tā saturu, ticis maldināts ar viltu, tāpēc darījums atzīstams par prettiesisku atbilstoši Civillikuma 1402., 1404., 1431., 1440., 1441., 1459., 1473.pantiem.

[11.1] Tiesai nav šaubu, ka 2020.gada 21.decembra aizdevuma līgums Nr. /Numurs C/ ir tipveida jeb standartlīgums, kas atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektajā daļā minētajam tiesiskajam regulējumam uzskatāms par savstarpēji neapspriestu. Tomēr kā norādīts tiesu praksē neapspriests līguma noteikums *a priori* nevar tikt atzīts par netaisnīgu (sk. *Augstākās tiesas Senāta 2018.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr. C31463711, SKC-63/2018 ECLI:LV:AT:2018:0214.C31463711.1.S*).

Lai neapspriestu līguma noteikumu atzītu par netaisnīgu, ir nodibināms kāds no Patērētāju aizsardzības likuma 6.panta trešajā daļā norādītajiem pamatiem, kas rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās pušu tiesībās un par sliktu patērētājam. Atbildētājs nav konkretizējis un ņemot vērā izteiktos prasījumus – piedzīt pamatparādu, lietošanas un likumiskos nokavējuma procentu – tiesa nekonstatē netaisnīgu līguma noteikumu. Minētie prasījumi izriet ne tikai no līguma, bet arī Civillikuma, uz ko tiesa norādījusi jau iepriekš.

[11.2] Atbildētājs ir norādījis, ka, verificējoties ar internetbankas starpniecību, viņam nebija dota iespēja iepazīties ar visiem līguma nosacījumiem.

Lietā noskaidrots, ka atbildētājs ir izpildījis visas aizdevēja prasības lai saņemtu aizdevumu – atbilstoši aizdevēja prasībām reģistrējies aizdevēja mājas lapā, norādījis savu vārdu, uzvārdu, personas kodu, elektroniskā pasta adresi, mobilā tālruņa numuru.

No aizdevēja iesniegtā atbildētāja profila aizdevēja mājas lapā ekrānšāviņa redzams, ka aizdevuma līguma specialie noteikumi redzami aizdevuma pārskatā, kurā ir norādīts gan līguma slēgšanas datums, aizdevuma summa, termiņš.

Atbildētājs ne tikai ir iesniedzis pieteikumu aizdevuma saņemšanai, bet arī pieņēmis viņa bankas kontā ieskaitīto naudas summu. Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs būtu aizdevējam norādījis, ka aizdevums viņam nav nepieciešams, tas izsniegts novēloti vai nepamatoti, ka aizdevuma līgums neatbilst viņa interesēm. Tieši pretēji, atbildētājs, kā pats norādījis, veicis maksājumu aizdevējam 2021.gada 25.martā, lai viņam neskaitītos kavējums un lai tiktu piešķirta atlaide grafika maksājumam.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta pirmajai daļai tiesa novērtē pierādījumus lietā to kopsakarā pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem, līdz ar to par noraidāmiem atzīst atbildētāja argumentus, kuros apšaubīti visi prasītājas iesniegtie pierādījumi.

Tiesa ņem vērā arī apstākli, ka atbildētājs kā izriet no Kredītu informācijas biroja un paša atbildētāja tiesas sēdēs sniegtās informācijas jau pirms 2020.gada 21.decembra ir slēdzis aizdevuma līgumus, līdz ar to kritiski vērtējami atbildētāja argumenti, ka aizdevuma pieprasījumu viņš ir sniedzis, naudas summu kontā saņēmis un to lietojis, bet tiesisks darījums starp aizdevēju un viņu nav noslēgts, viņam nav pienācīgi izskaidroti aizdevuma līguma nosacījumi, tostarp sekas, neizpildot atmaksas saistības.

[11.3] Atbildētājs nav cēlis prasību par darījuma atzīšanu par prettiesisku, uz ko tiesas sēdē viņam norādīja tiesa, un apstākļi, kas liecinātu, ka aizdevuma līgums ir absolūti spēkā neesošs darījums, lietā nav konstatēti.

[12] Pamatojoties uz Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.pantu un Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumiem Nr.61 “Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi” 2.punktu no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenami parāda piedziņas izdevumi 7 *euro*.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji un ir pamats piedzīt no atbildētāja prasītāja labā pamatparādu 5393,70 *euro*, likumiskos procentus par naudas lietojumu 109,05 *euro* par laiku no 2021.gada 30.jūlija līdz 2021.gada 30.novembrim un likumiskos nokavējuma procentus 826,34 *euro* par laiku no 2021.gada 1.decembra līdz 2024.gada 20.jūnijam, parāda atgūšanas izdevumus 7 *euro* apmērā.

[13] Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam — proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Ceļot prasību, prasītājs samaksājis valsts nodevu 503,58 *euro*, kas piedzenama no atbildētāja. Ņemot vērā, ka prasība tiek apmierināta daļēji, no atbildētāja prasītāja labā piedzenama prasītāja samaksātā valsts nodeva proporcionāli prasījumu apmierinātajai daļai, proti, 474,77 *euro* (94,28% apmērā).

[14] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.pantu, prasītājai ir nosakāmas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no visas ar spriedumu piedzītās summas par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei. Procenti nosakāmi par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto par to, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu atbildētājam ir nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41.panta pirmo daļu, 42.pantu, 97., 193., 194., 195., 204.¹pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, par labu /Nosaukums A/

, reģistrācijas Nr. /Numurs A/,pamatparādu 5393,70 *euro*, procentus par aizdevuma izmantošanu 109,05 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus 826,34 *euro*, parāda atgūšanas izdevumus 7 *euro* un samaksāto valsts nodevu 474,77 *euro*, kopā 6810,86 *euro* (seši tūkstoši astoņi simti desmit *euro*, 86 centi).

Atzīt prasītājas /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /Numurs A/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt likumiskos sešus procentus gadā no visas ar spriedumu piedzītās summas (6810,86*euro*), ņemot vērā nosacījumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Labprātīgi izpildot spriedumu prasītājas labā, samaksu veikt prasītāja pārstāvja /Nosaukums B/, reģistrācijas Nr. /Numurs B/, bankas kontā Nr./IBAN A/, AS “Swedbank”.

Noteikt tiesas sprieduma labprātīgu izpildi 10 dienu laikā no tā spēkā stāšanās dienas.

Noraidīt prasību daļā par lietošanas procentu 387,31 *euro* piedziņu.

Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Rīgas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas – 2025.gada 20.novembra, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese R. Vernuša

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.